

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Dilekçe Komisyonu

DÖNEM: 28

YASAMA YILI: 3

GENEL KURUL KARARI

SAYI: 17

**5510 sayılı Kanun kapsamında emekli olan engelli memurların maaşlarının diğer
memur emeklilerine kıyasla düşük olması sebebiyle emeklilik maaşlarının diğer
memurlarla eşitlenmesi talepli dilekçe**

ve

Dilekçenin görüşülemeyeceğine ilişkin Başkanlık Divanı Kararına

Mersin Milletvekili Ali BOZAN'ın itirazı

(Dilekçe Numarası: D28-15676)

DAĞITIM TARİHİ

12 Eylül 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Dilekçe Komisyonu

İÇİNDEKİLER

1. DİLEKÇE VE ÖZETİ.....	2
2. GİRİŞ	3
3. DİLEKÇEYE KONU İDDİA VE TALEPLER.....	4
4. İLGİLİ MEVZUAT	5
4.1. 18/10/1982 Tarihli ve 2709 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası.....	5
4.2. 31/5/2006 Tarihli ve 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu	5
4.3. 5/3/1973 Tarihli ve 584 Karar Numaralı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü	13
5. DİLEKÇE KOMİSYONU GENEL KURULU TOPLANTISI	13
6. USUL VE ESASA İLİŞKİN DEĞERLENDİRME.....	15
7. GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ	17

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Dilekçe Komisyonu

1. DİLEKÇE VE ÖZETİ

Dilekçe No	Dilekçe Sahibinin Adı Soyadı ve Adresi	Dilekçe Konusu
D28-15676	Tuğçe CURCA Güneşli Mah. 1246. Sk. - No: 16 İç Kapı No: 2 Bağcılar / İSTANBUL	5510 sayılı Kanun kapsamında emekli olan engelli memurların maaşlarının diğer memur emeklilerine kıyasla düşük olması sebebiyle emeklilik maaşlarının diğer memurlarla eşitlenmesi talep edilmiştir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Dilekçe Komisyonu

2. GİRİŞ

Dilekçe Komisyonuna müracaatta bulunan Tuğçe CURCA'ya ait “5510 sayılı Kanun kapsamında emekli olan engelli memurların maaşlarının diğer memur emeklilerine kıyasla düşük olması sebebiyle emeklilik maaşlarının diğer memurlarla eşitlenmesi” talepli dilekçe, 18/2/2025 tarihinde D28-15676 dilekçe numarasıyla TBMM İçtüzüğü'nün 115 ila 120'nci maddeleri kapsamında işleme alınmıştır.

Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanınca dilekçenin incelenmesi sonucunda; 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun ile TBMM İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi uyarınca, dilekçedeki talep konusunun yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektirmesi nedeniyle, Başkanlık Divanının 14/3/2025 tarihli ve 8294 sayılı Kararı ile dilekçenin görüşülemeyeceğine karar verilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine dağıtılan söz konusu Başkanlık Divanı Kararına, Mersin Milletvekili Ali BOZAN tarafından 27/3/2025 tarihinde TBMM İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi kapsamında itiraz edilmiştir.

Hakkındaki Başkanlık Divanı Kararına süresi içerisinde itiraz edilmesi nedeniyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 117'nci maddesi uyarınca Komisyonumuz Genel Kuruluna sevk edilen D28-15676 numaralı dilekçenin TBMM İçtüzüğü'nün 117'nci maddesi uyarınca Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunda görüşülmesi gereği hasıl olmuştur.

Söz konusu dilekçe, Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun 14/5/2025 tarihli 7. toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır. Komisyon çalışmalarına ve bu Raporun yazımına teknik katkıda bulunmak üzere Dilekçe Komisyonunda görevli Yasama Uzmanı Gözde BAYRAM ÇAM görev almıştır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Dilekçe Komisyonu

3. DİLEKÇEYE KONU İDDİA VE TALEPLER

Dilekçede özetle, 5510 sayılı Kanun kapsamında emekli olan engelli memurların maaşlarının 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu ve 5510 sayılı Kanun'un Geçici 4'üncü maddesine tabi memur emeklilerine kıyasla düşük olması sebebiyle emeklilik maaşlarının diğer memurlarla eşitlenmesi; engelli memurlarının haklarının korunması ve desteklenmesi amacıyla bu konuda yasal düzenleme yapılması talep edilmektedir.

Dilekçe hakkındaki 14/3/2025 tarihli ve 8294 sayılı Başkanlık Divanı Kararı'na itirazda bulunan Mersin Milletvekili Ali BOZAN'ın 27/3/2025 tarihli itiraz yazısında;

- Türkiye'de emekli vatandaşların büyük sıkıntılar yaşadığı,
- Emekli vatandaşların sorun ve sıkıntılarının araştırılması ve bu sorunlara çözüm önerileri getirilmesi gerektiği,
- Bu nedenle, konunun ayrıntılı olarak ele alınarak tartışılması, araştırılması ve bu doğrultuda Komisyon Genel Kurulunca incelenip değerlendirilmesi gerektiği, ifade edilmektedir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Dilekçe Komisyonu

4. İLGİLİ MEVZUAT

4.1. 18/10/1982 Tarihli ve 2709 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası

II. Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri

(...)

B. Kanunların teklif edilmesi ve görüşülmesi

Madde 88 – Kanun teklif etmeye (...) milletvekilleri yetkilidir.

Kanun (...) tekliflerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülme usul ve esasları içtüzükle düzenlenir.

4.2. 31/5/2006 Tarihli ve 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu

MADDE 28- Yaşlılık sigortasından sigortalıya sağlanan haklar şunlardır:

a) Yaşlılık aylığı bağlanması.

b) Toptan ödeme yapılması.

(Değişik ikinci fıkra: 17/4/2008-5754/16 md.) İlk defa bu Kanuna göre sigortalı sayılanlara;

a) Kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmuş olmaları ve en az 9000 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olması şartıyla yaşlılık aylığı bağlanır. Ancak, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için prim gün sayısı şartı 7200 gün olarak uygulanır.

b) (a) bendinde belirtilen yaş şartı;

1) 1/1/2036 ilâ 31/12/2037 tarihleri arasında kadın için 59, erkek için 61,

2) 1/1/2038 ilâ 31/12/2039 tarihleri arasında kadın için 60, erkek için 62,

3) 1/1/2040 ilâ 31/12/2041 tarihleri arasında kadın için 61, erkek için 63,

4) 1/1/2042 ilâ 31/12/2043 tarihleri arasında kadın için 62, erkek için 64,

5) 1/1/2044 ilâ 31/12/2045 tarihleri arasında kadın için 63, erkek için 65,

6) 1/1/2046 ilâ 31/12/2047 tarihleri arasında kadın için 64, erkek için 65,

7) 1/1/2048 tarihinden itibaren ise kadın ve erkek için 65,

olarak uygulanır. Ancak yaş hadlerinin uygulanmasında (a) bendinde belirtilen prim gün sayısı şartının doldurulduğu tarihte geçerli olan yaş hadleri esas alınır.

Sigortalılar, ikinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde yer alan yaş hadlerine 65 yaşını geçmemek üzere üç yıl eklenmek ve adlarına en az 5400 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olmak şartıyla da yaşlılık aylığından yararlanabilirler.

Sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten önce 25 inci maddenin ikinci fıkrasına göre malûl sayılmayı gerektirecek derecede hastalığı veya engelliliği bulunan ve bu

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI Dilekçe Komisyonu

nedenle malûllük aylığından yararlanamayan sigortalılara, en az onbeş yıldan beri sigortalı bulunmak ve en az 3960 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olmak şartıyla yaşlılık aylığı bağlanır.

Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmet sunucularının sağlık kurullarınca usûlüne uygun düzenlenecek raporlar ve dayanağı tıbbî belgelerin incelenmesi sonucu, Kurum Sağlık Kurulunca çalışma gücündeki kayıp oranının;

a) % 50 ilâ %59 arasında olduğu anlaşılan sigortalılar, en az 16 yıldan beri sigortalı olmaları ve 4320 gün,

b) % 40 ilâ %49 arasında olduğu anlaşılan sigortalılar, en az 18 yıldan beri sigortalı olmaları ve 4680 gün,

malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olmak şartıyla ikinci fıkranın (a) bendindeki yaş şartları aranmaksızın yaşlılık aylığına hak kazanırlar. Bunlar 94 üncü madde hükümlerine göre kontrol muayenesine tâbi tutulabilirler.

Bakanlıkça tespit edilen maden işyerlerinin yeraltı işlerinde sürekli veya münavebeli olarak en az 20 yıldan beri çalışan sigortalılar için ikinci fıkrada belirtilen yaş şartı 50 olarak uygulanır.

55 yaşını dolduran ve erken yaşlanmış olduğu tespit edilen sigortalılar, yaş dışındaki diğer şartları taşımaları halinde yaşlılık aylığından yararlanırlar.

(Ek fıkra: 17/4/2008-5754/16 md.) Emeklilik veya yaşlılık aylığı bağlanması talebinde bulunan kadın sigortalılardan başka birinin sürekli bakımına muhtaç derecede ağır engelli çocuğu bulunanların, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra geçen prim ödeme gün sayılarının dörtte biri, prim ödeme gün sayıları toplamına eklenir ve eklenen bu süreler emeklilik yaş hadlerinden de indirilir.

(Değişik fıkra: 17/4/2008-5754/16 md.) Yukarıdaki fıkralarda belirtilen yaşlılık aylıklarından yararlanabilmek için, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen sigortalının çalıştığı işten ayrıldıktan, (b) bendinde belirtilen sigortalının sigortalılığa esas faaliyete son verip vermeyeceğini beyan ettikten sonra yazılı istekte bulunmaları, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen sigortalıların ise istekleri üzerine yetkili makamdan emekliye sevk onayı alındıktan sonra ilişkilerinin kesilmesi şarttır.

4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen sigortalılara yaşlılık aylığı bağlanabilmesi için ayrıca, yazılı talepte bulunduğu tarih itibarıyla genel sağlık sigortası primi dahil kendi sigortalılığı nedeniyle prim ve prime ilişkin her türlü borcunun olmaması zorunludur.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usûl ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Yaşlılık aylığının hesaplanması

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Dilekçe Komisyonu

MADDE 29- (Değişik: 17/4/2008-5754/17 md.)

4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalılar ile aynı fıkranın (c) bendine göre bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra ilk defa sigortalı olarak çalışmaya başlayanların yaşlılık aylığı, aşağıdaki hükümlere göre belirlenecek ortalama aylık kazancı ile aylık bağlama oranının çarpımı sonucunda bulunan tutardır.

Ortalama aylık kazanç, sigortalının her yıla ait prime esas kazancının, kazancın ait olduğu yıldan itibaren aylık talep tarihine kadar geçen yıllar için, her yıl gerçekleşen güncelleme katsayısı ile güncellenerek bulunan kazançlar toplamının, itibarî hizmet süresi ile fiilî hizmet süresi zammı hariç toplam prim ödeme gün sayısına bölünmesi suretiyle hesaplanan ortalama günlük kazancın otuz katıdır.

Aylık bağlama oranı, sigortalının malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tâbi geçen toplam prim ödeme gün sayısının her 360 günü için %2 olarak uygulanır. Bu hesaplamada 360 günden eksik süreler orantılı olarak dikkate alınır. Ancak aylık bağlama oranı %90'ı geçemez.

28 inci maddenin dördüncü ve beşinci fıkralarına göre aylığa hak kazanan sigortalılar için hesaplanacak aylık bağlama oranı, prim ödeme gün sayısı 9000 günden az olanlar için çalışma gücü kayıp oranının 9000 gün prim ödeme gün sayısı ile çarpımı sonucu bulunan rakamın % 60'a bölünmesi suretiyle hesaplanan gün sayısına göre, %50'yi geçmemek üzere üçüncü fıkra uyarınca tespit edilen orandır. Prim ödeme gün sayısı 9000 günden fazla olanlar için ise toplam prim ödeme gün sayısına göre aylık bağlama oranı belirlenir. Ancak, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için bu fıkra da geçen 9000 prim gün sayısı 7200 gün, %50 oranı da %40 olarak uygulanır.

Yukarıdaki şekilde hesaplanan aylığın başlangıç tarihinin yılın ilk altı aylık dönemine rastlaması halinde 55 inci maddenin ikinci fıkrasına göre Ocak ödeme dönemi için gelir ve aylıklara uygulanan artış oranı kadar artırılarak, yılın ikinci altı aylık dönemine rastlaması halinde ise öncelikle Ocak ödeme dönemi, daha sonra Temmuz ödeme dönemi için gelir ve aylıklara uygulanan artış oranları kadar artırılarak, sigortalının aylık başlangıç tarihindeki aylığı hesaplanır.

5434 sayılı Kanuna ilişkin geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 4- (Değişik: 17/4/2008-5754/68 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanuna göre; aylık, tazminat, harp malûllüğü zammı, diğer ödemeler ve yardımlar ile 8/2/2006 tarihli ve 5454 sayılı Kanunun 1 inci maddesine göre ek ödeme verilmekte olanlara, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanunda kendileri için belirtilmiş olan şartları haiz oldukları müddetçe bunların ödenmesine devam olunur. Ancak, 5 ilâ 10 yıl arasında fiili hizmet süresi olan iştirakçilerden dolayı dul ve yetim aylığı almakta olanların, aylık ve diğer ödemeleri,

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Dilekçe Komisyonu

bu Kanunun 32 nci, 34 üncü ve 37 nci maddelerindeki şartları haiz oldukları müddetçe devam edilir.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçiliği sona erenlerden tahsis talebinde bulunacaklar ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsis talebinde bulunanlardan işlemleri devam edenler hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır.

5434 sayılı Kanuna göre iştirakçi olup bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi olarak çalışmaya başlayanlardan vazife malûllüğü kapsamına girenler hakkında, bu Kanunun 47 nci maddesinin birinci fıkrasına göre işlem yapılır. **(Ek cümle: 4/7/2012-6353/85 md.)** 5434 sayılı Kanunun mülga hükümlerine göre vazife malullüğü aylığı bağlananlardan malullüklerinin sürekli olduğuna Kurum Sağlık Kurulunca karar verilen iştirakçiler yine aynı Kanunun 40 ıncı maddesinde belirtilen yaş hadleri ile özel kanunlarındaki yaş hadlerini doldurduğu tarihe kadar yeniden muayene edilmelerini Kurumdan isteyebilir.

Bu Kanunda aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde; iştirakçi iken, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınanlar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olarak çalışmış olup bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi olarak yeniden çalışmaya başlayanlar ile bunların dul ve yetimleri hakkında bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır. **(Ek cümle: 11/10/2011-KHK-666/5 md.)** Bu fıkra kapsamına girenlerden 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 10 uncu maddesi kapsamında bulunanların emekli kesenekleri ile kurum karşılıklarının hesabında, işgal ettikleri kadrolar için ilgili mevzuatında belirlenen unsurlar esas alınır.

Bu madde kapsamına girenlerin aylıklarının bağlanması, artırılması, azaltılması, kesilmesi, yeniden bağlanması, toptan ödemeleri, ilgi devamı, ihya ve borçlanmaları, diğer ödemeler ve yardımlar ile emeklilik ikramiyeleri hakkında bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır ve bu maddenin uygulanmasında mülga 2829 sayılı Kanun hükümleri ayrıca dikkate alınır. **(Ek cümle: 16/6/2010-5997/10 md.) (Değişik cümle:9/1/2025-7538/13 md.)** Ancak, bu Kanunun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrasının (d), (e) ve (f) bentlerinde belirtilenlerden öğrenci olanların sigortalı sayılmaları, yetim aylıklarının bağlanmamasını veya bağlanan yetim aylıklarının kesilmesini gerektirmez. **(Ek cümleler:9/1/2025-7538/13 md.)** Bu madde kapsamında aylık alan ya da hükmün yürürlüğe girdiği tarihten sonra aylığa hak kazanacak erkek çocuklar için 5434 sayılı Kanunun mülga 74 üncü maddesinin altıncı fıkrası hükümleri uygulanmaz. Bu fıkranın

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI Dilekçe Komisyonu

ikinci ve üçüncü cümlesi hükümleri bu Kanunun geçici 18 inci maddesi kapsamındaki yetimler hakkında da ilgisine göre uygulanır.

(Ek fıkra:12/6/2024-7517/41 md.) 5434 sayılı Kanunun mülga 39 uncu maddesi kapsamında olup, özel kanunları gereğince kadrosuzluk nedeniyle emekliye sevk edilenlere, yaş şartı aranmaksızın kadın ve erkek 25 hizmet yılını tamamlaması halinde emekli aylığı bağlanır ve bağlanan aylıklar, anılan maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde aranan yaş şartı tamamlanıncaya kadar, ödenmesini takip eden iki ay içerisinde faturası karşılığında, bunları çalıştıran kamu idarelerinden tahsil edilir.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olarak çalışmaya başlamış olup, çalışmaya başlamadan önce ilgili mevzuatına göre alınmış ve en az % 40 oranında engelli olduklarını gösterir sağlık kurulu raporu bulunanlar ile en az % 40 oranında doğuştan engelli olduklarını belgeleyenlerden aylık talep tarihinde bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olanlara; en az 5400 gün uzun vadeli sigorta kolları primi bildirilmiş ya da emekli keseneği ödenmiş olması kaydıyla, istekleri halinde bu madde hükümleri esas alınarak yaşlılık aylığı bağlanır. Ancak çalışmaya başladıktan sonra, Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmet sunucularının sağlık kurullarınca usulüne uygun düzenlenecek raporlar ve dayanağı tıbbî belgelerin incelenmesi sonucu, Kurum Sağlık Kurulunca çalışma gücündeki kayıp oranının;

a) %50 ilâ %59 arasında olduğu anlaşılan sigortalılar, en az 5760,

b) %40 ilâ %49 arasında olduğu anlaşılan sigortalılar, en az 6480,

gün uzun vadeli sigorta kolları primi bildirilmiş olması kaydıyla, haklarında bu fıkra hükümleri uygulanır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte kamu idarelerinde hizmet akdi ile veya sözleşmeli olarak çalışanlardan; ilgili kanunları gereği 5434 sayılı Kanun ile ilgilendirilenler aynı statüde çalışmaya devam ettikleri sürece, bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre sigortalı sayılırlar ve bunlar hakkında bu madde hükümleri uygulanır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçi olup, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınanların kesenek ve karşılıkları, fiili hizmet zammı ve itibari hizmet süresi karşılıkları ile %100 artış farkları hakkında 5434 sayılı Kanunun bu Kanunun yürürlüğe girmeden önceki hükümleri uyarınca işlem yapılır. **(Değişik ikinci cümle: 31/7/2008-5797/3 md.)** Geçici 12 nci maddenin ikinci fıkrası uyarınca kamu idarelerinin sağlık hizmetlerinin sağlanmasına ilişkin görevlerinin Kurum tarafından devralındığı tarihten itibaren, kamu idarelerince bu kapsamdaki sigortalılar için her ay emekli keseneklerine esas aylıklarının %12'si oranında ayrıca genel sağlık sigortası

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI Dilekçe Komisyonu

primi ödenir. Bunlar için Kanunun 81 inci maddesinin (h) fıkrası uyarınca ödenecek ek karşılıkların hesabında, genel sağlık sigortası primi tutarları dikkate alınmaz.

5434 sayılı Kanuna göre ödenen aylıklar ile bu madde kapsamında bağlanacak aylıklar, memur maaş katsayılarındaki artışlara göre yükseltilir. Ayrıca 5434 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra barem, teşkilat, kadro ve sair kanunlar ile aynı rütbe, kadro ve sair kanunlarda yapılacak değişiklikler sonucunda aylık tutarlarında meydana gelecek yükselmeler, aynı rütbe, kadro unvanı ve dereceden bağlanmış bulunan emeklilik, malullük ve vazife malullük aylıkları ile dul ve yetim aylıkları hakkında da uygulanır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Polis Akademisi ile fakülte ve yüksek okullarda Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına okuyan veya kendi hesabına okumakta iken Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına okumaya devam eden öğrenciler ile **(İptal ibare: Anayasa Mahkemesi'nin 13/12/2022 tarihli ve E.:2021/35, K.:2022/161 sayılı Kararı ile.)** 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında çalışmakta olanların, bahse konu okullarda geçen başarılı eğitim süreleri, istekleri halinde; borçlanma talep tarihinde ilgisine göre en az aylık alan polis veya komiser yardımcısının emekli keseneğine esas unsurları üzerinden, bu sürele ait sigortalı ve işveren hissesi priminin tamamı borçlandırılmak suretiyle hizmetten sayılır. Bundan doğacak borç tutarının tamamı borcun tebliğ edildiği tarihten itibaren iki yıl içinde kendileri tarafından ödenir. Ayrıca, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce üniversitelerin çeşitli fakülte, yüksek okul veya meslek yüksek okullarında kendi hesabına öğrenim yaptıktan sonra muvazzaf astsubay nasbedilenlerin sözü edilen okullarda geçen başarılı öğrenim süreleri de istekleri halinde; borçlanma talep tarihinde en az aylık alan astsubay çavuşun emekli keseneğine ait unsurlar üzerinden, bu fıkradaki esaslar dâhilinde borçlandırılarak tahsil edilmek suretiyle hizmetten sayılır.

Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce, seçimler neticesinde belediye başkanı olarak görev yapmış olup, bu Kanunun yürürlük tarihinden önce 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ek 68 inci maddesine göre makam tazminatı ve buna bağlı olarak temsil veya görev tazminatı ödenenler hariç olmak üzere, sosyal güvenlik kanunlarına göre emeklilik veya yaşlılık aylığı almakta olanlardan; 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 39 uncu maddesine göre aylık bağlanması şartlarını haiz olanlara, bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren, bu kişilerden bu Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 39 uncu maddesine göre aylık bağlanması şartlarını haiz olmayanlara ise bu şartları haiz oldukları tarihten itibaren 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ek 68 inci maddesinde belirtilen şartlar da dikkate alınarak, emsali belediye başkanının almakta olduğu makam tazminatı ve buna bağlı olarak temsil veya görev tazminatı tutarı, almakta oldukları emeklilik veya yaşlılık aylıklarına ilâve edilmek suretiyle

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Dilekçe Komisyonu

ödenir. Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce seçimler neticesinde belediye başkanı olarak görev yapmış olup, bu Kanuna göre sigortalı iken yaşlılık aylığı bağlananlardan; 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 39 uncu maddesine göre aylık bağlanması şartlarını haiz olanlara bu Kanunun geçici 2 nci ve geçici 4 üncü maddeleri hükümleri de dikkate alınarak bu fıkra da belirtilen şartlar dahilinde söz konusu tazminatlar aylıklarına ilâve edilmek suretiyle ödenir. Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce seçimler neticesinde belediye başkanı olarak görev yapmış olanlardan ölenlerin bu Kanunun 32 nci maddesinde belirtilen şartlara sahip olmaları halinde, 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ek 68 inci maddesinde belirtilen şartlar da dikkate alınarak, hak sahiplerine bu Kanunun 34 üncü, geçici 1 inci, geçici 2 nci ve geçici 4 üncü maddeleri hükümlerine göre söz konusu tazminatlar bu Kanunun yürürlük tarihinden önce ölenler için bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren, bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra ölenler için ise ölüm tarihinden itibaren ölüm aylıklarına eklenmek suretiyle ödenir. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce seçimler neticesinde belediye başkanı olarak görev yapmış olanlardan; malullük aylığı almakta olanlar ile malullük aylığına hak kazanacaklar 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 39 uncu maddesinde belirtilen aylık bağlamaya ilişkin şartlar dikkate alınmaksızın yukarıda belirtilen tazminat haklarından yararlandırılır. Bu fıkra ya göre tazminat tutarları ödendikçe Hazineden tahsil edilir.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönemlere ait 5434 sayılı Kanundan kaynaklanan alacakların takip ve tahsil işlemleri 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili hükümlerine göre Kurumca sonuçlandırılır. Ancak bunlardan bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce Maliye Bakanlığının ilgili birimleri tarafından takip ve tahsil işlemleri başlatılmış olanların işlemleri bunlar tarafından sonuçlandırılır.

Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalıların borçlandığı, ihya ettiği hizmetleri ile birlikte bu Kanuna göre aylığa hak kazanmaları ve müracaat etmeleri halinde, paranın ödendiği tarihi takip eden ay başından itibaren kendilerine aylık bağlanır. Ancak emeklilik ikramiyesi ödenmiş süreler emeklilik ikramiyesinde nazara alınmaz.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ölen, ancak bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili kanun hükümlerine göre ölüm aylığının bağlanabilmesi için yeterli prim ödeme gün sayısı olmayan sigortalının hak sahiplerinin, prim ödeme gün sayısı bakımından bu Kanun hükümlerine göre ölüm aylığına hak kazanması halinde, müracaat tarihini takip eden aybaşından itibaren, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre hesaplanacak aylıkları, bu Kanunun 32 nci, 34 üncü ve 37 nci maddelerine göre ödenir.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanuna göre iştirakçi olup bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamında sigortalılığı bulunmayanların borçlandığı, ihya ettiği hizmetleri ile birlikte bu

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Dilekçe Komisyonu

Kanuna göre aylığa hak kazanmaları ve müracaat etmeleri halinde, bu maddeye göre borçlandığı ve ihya ettiği hizmetlerine ait paranın ödendiği tarihi takip eden ay başından itibaren kendilerine bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre hesaplanarak aylık bağlanır. Hak sahipleri hakkında bu fıkra hükmü uygulanmak suretiyle aylığa hak kazandıklarında hesaplanan aylıkları, bu Kanunun 32 nci, 34 üncü ve 37 nci maddelerine göre ödenir. Ancak bu süreler emeklilik ikramiyesinde nazara alınmaz.

Kesenek veya toptan ödemeleri zamanaşımına uğramış olması nedeniyle hizmetleri tasfiye edilmiş olanların, tasfiye edilmiş süreleri bu Kanuna göre birleştirilecek hizmetlerden kabul edilir.

Personel mevzuatına göre almış oldukları disiplin cezası sonucu 23/4/1999 tarihi ile 14/2/2005 tarihleri arasında memuriyetleri sona erenlerden, 22/6/2006 tarihli ve 5525 sayılı Kanun uyarınca haklarında verilmiş disiplin cezaları bütün sonuçları ile ortadan kaldırılanların, bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren 30/6/2011 tarihine kadar Kuruma müracaatları halinde, görevlerinden ayrıldıkları tarih ile göreve başladıkları tarih arasındaki prim veya kesenek ödenmemiş süreleri, istekleri halinde, görevlerinden ayrıldıkları derece ve kademelerine prim veya kesenek ödenmemiş veya borçlanmak istedikleri sürenin her üç yılına bir derece ve her yılına bir kademe verilmek ve öğrenim durumları itibarıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı maddesindeki yükselebilecekleri dereceleri geçmemek üzere tespit edilecek derece, kademe ve ek göstergeleri ile emekli keseneğine esas aylığın hesabına ait tüm unsurların toplamının müracaat tarihinde yürürlükte olan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarlar esas alınarak, yine o tarihteki kesenek ve karşılık oranları borçlandırılmak suretiyle hizmetten sayılır. Bundan doğacak borç tutarının tamamı borcun tebliğ edildiği tarihten itibaren 31/12/2014 tarihine kadar kendileri tarafından eşit taksitlerle veya defaten ödenir.

(Ek fıkra: 4/7/2012-6353/85 md.) İç güvenlik veya istihbarat görevi ifa eden kamu kurum ve kuruluşlarınca yerine getirilen uçuş veya dalış hizmetleri sırasında, uçuşun havadaki ve yerdeki veya dalgıçlığın çeşitli sebep ve tesiri ile malul olanlar ile hayatını kaybedenler hakkında 5434 sayılı Kanunun mülga 64 üncü maddesi hükümleri aynen uygulanır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Dilekçe Komisyonu

4.3. 5/3/1973 Tarihli ve 584 Karar Numaralı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü

Dilekçelerin Başkanlık Divanınca incelenmesi:

Madde 116 – (Ek: 16/5/1996-424 S. Karar/26 md.)

Dilekçe Komisyonunun; Başkan, Başkanvekili, Sözcü ve Kâtibinden oluşan Başkanlık Divanı, komisyona gelen dilekçeleri inceleyerek;

1. Belli bir konuyu ihtiva etmeyen,
2. Yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektiren,
3. Yargı mercilerinin görevine giren konularla ilgili olan veya haklarında bu merciler tarafından verilmiş bir karar bulunan,
4. Yetkili idari makamlarca verilen kesin cevap suretini ihtiva etmeyen,
5. Kanunun dilekçede bulunmasını zorunlu gördüğü şartlardan herhangi birini taşımayan,

Dilekçelerin görüşülemeyeceğini karara bağlar.

Komisyon Başkanlık Divanı; bu kararlarını bastırır ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine dağıtır. Dağıtım tarihinden itibaren onbeş gün içinde itiraz olunmayan Başkanlık Divanı kararları kesinleşir ve durum dilekçe sahiplerine yazılı olarak bildirilir.

(Değişik üçüncü fıkra: 9/10/2018 -1200 S.Karar/25 md.) Komisyon Başkanlık Divanı; görüşülemeyeceğini karara bağladığı dilekçelerden, kanun olarak düzenlenmelerinde toplumsal yarar gördüklerinin birer örneğini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına ve bilgi için Cumhurbaşkanlığına gönderir.

Dilekçelerin Komisyon Genel Kurulunca incelenmesi:

Madde 117 – (Ek: 16/5/1996-424 S. Karar/26 md.)

Komisyon Başkanlık Divanının 116 ncı maddenin dışında gördüğü dilekçeler ile aynı madde gereğince karara bağladığı dilekçelerden süresi içinde itiraza uğrayanlar, Komisyon Genel Kuruluna sevk edilir.

Komisyon Genel Kurulu, kendisine gönderilen dilekçeleri, ilk önce 116 ncı madde hükmü gereğince inceleyerek karar konusu olup olamayacakları hususunu kararlaştırır.

5. DİLEKÇE KOMİSYONU GENEL KURULU TOPLANTISI

Dilekçe Komisyonu Başkanı Adana Milletvekili Sunay KARAMIK başkanlığında, 14/5/2025 tarihinde gerçekleştirilen Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun 7'nci toplantısında;

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Dilekçe Komisyonu

gündemin “İtiraza Uğrayan Başkanlık Divanı Kararları” kısmında Tuğçe CURCA’nın “5510 sayılı Kanun kapsamında emekli olan engelli memurların maaşlarının diğer memur emeklilerine kıyasla düşük olması sebebiyle emeklilik maaşlarının diğer memurlarla eşitlenmesi” talebini içeren D28-15676 numaralı dilekçesi görüşülmüştür.

Komisyon görüşmelerinde dilekçe hakkındaki 14/3/2025 tarihli ve 8294 sayılı Başkanlık Divanı Kararı’na itiraz eden Mersin Milletvekili Ali BOZAN tarafından özetle;

- Sayıları milyonları bulan engelli ve emekli yurttaşların sorunlarının araştırılması ve çözüm üretilmesi amacıyla bir alt komisyon kurulması gerektiği,
- Meclisin, milletin Meclisi olarak vatandaşların sorunlarına hep birlikte somut çözümler oluşturması gerektiği,

Edirne Milletvekili Ahmet Baran YAZGAN tarafından özetle;

- İtiraz ve alt komisyon kurulması talebine olumlu bakıldığı, emekli ve engelli maaşlarının mevcut durumunun sorunlu olduğu, özellikle hem engelli hem emekli olan yurttaşların maaşlarına ilişkin yeni düzenleme ve önerilerin getirilebileceği, ifade edilmiştir.

Mersin Milletvekili Ali BOZAN’ın Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanının 14/3/2025 tarihli ve 8294 sayılı Kararına itiraz etmesi üzerine görüşülmekte olan 18/2/2025 tarihinde D28-15676 numaralı dilekçenin; dilekçede geçen talebin karşılanabilmesi için kanun hükümlerinde değişiklik ya da yeni bir kanun yapılmasına ihtiyaç bulunduğu, TBMM İktüzüğü’nün 117’nci maddesi gereğince Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun dilekçeleri öncelikle 116’ncı madde hükmü çerçevesinde incelemesi ve karar konusu olup olamayacaklarına karar vermesi gerektiği belirtilerek; TBMM İktüzüğü’nün 116 ve 117’nci maddeleri gereğince karar konusu olamayacağına karar verilmesine ilişkin Yozgat Milletvekili Süleyman ŞAHAN tarafından verilen önerge kabul edilmiştir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Dilekçe Komisyonu

6. USUL VE ESASA İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

Dilekçe hakkında aşağıdaki işlemlerin yapıldığı tespit edilmiştir:

- Dilekçe Komisyonuna müracaatta bulunan Tuğçe CURCA'ya ait dilekçe, 18/2/2025 tarihinde D28-15676 dilekçe numarasıyla TBMM İçtüzüğü'nün 115 ila 120'nci maddeleri kapsamında işleme alınmıştır.
- Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanınca dilekçenin incelenmesi sonucunda; 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun ile TBMM İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi uyarınca, dilekçedeki talep konusunun yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektirmesi nedeniyle, Başkanlık Divanının 14/3/2025 tarihli ve 8294 sayılı Kararı ile dilekçenin görüşülemeyeceğine karar verilmiştir.
- 14/3/2025 tarihli ve E-57747603-130.05-1598783 sayılı yazıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine dağıtılan söz konusu Başkanlık Divanı Kararına, Mersin Milletvekili Ali BOZAN tarafından 27/3/2025 tarihinde TBMM İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi kapsamında itiraz edilmiştir.
- Hakkındaki Başkanlık Divanı Kararına süresi içerisinde itiraz edilmesi nedeniyle TBMM İçtüzüğü'nün 117'nci maddesi uyarınca Komisyon Genel Kuruluna sevk edilen dilekçe, Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun 14/5/2025 tarihli 7'nci toplantısında görüşülmüştür.

Dilekçe üzerinde yapılan usulî incelemede herhangi bir aykırılığa rastlanmamış olup, esas yönünden değerlendirildiğinde aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir:

- 5510 sayılı Kanun kapsamında emekli olan engelli memurların maaşlarının diğer memur emeklilerine kıyasla düşük olması sebebiyle emeklilik maaşlarının diğer memurlarla eşitlenmesi; engelli memurlarının haklarının korunması ve desteklenmesi amacıyla bu konuda yasal düzenleme yapılması talep edilmektedir.
- Konuya ilişkin mevzuat incelendiğinde; 1 Ekim 2008 sonrası göreve başlayan engelli memurların 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 28'inci maddesine göre emekli olduğu ve 29'uncu maddesi uyarınca yaşlılık aylığına hak kazandığı, 1 Ekim 2008 öncesi göreve başlayan engelli memurların ise 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu ve 5510 sayılı Kanun'un Geçici 4'üncü maddesine tabi oldukları, bu iki düzenleme kapsamında emekli aylığı hesaplama yöntemlerini farklılık arz ettiği, 5434 sayılı Kanun'a tabi emekli memurların maaşları gösterge, ek gösterge, taban aylığı, kıdem aylığı esas alınarak hesaplanırken, 5510 sayılı Kanun'a tabi emeklilerde prime esas kazanç ve prim ödeme gün sayısı üzerinden aylık bağlama oranı ile belirlendiği, anlaşılmıştır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Dilekçe Komisyonu

- Bu itibarla mezkûr talebin karşılanabilmesi için, yukarıda belirtilen kanun hükümlerinde değişiklik ya da yeni bir kanun yapılması gerekmektedir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Dilekçe Komisyonu

7. GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ

Yapılan inceleme sonucunda; dilekçedeki talep konusunun karşılanabilmesi için 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda değişiklik yapılması gerektiği anlaşılmıştır. Dilekçe Komisyonu, Anayasa'nın, TBMM İçtüzüğü'nün ve 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanunun ilgili hükümleri çerçevesinde çalışmalarını sürdürmektedir. Anayasa'nın 88'inci maddesinde, kanun teklif etmeye milletvekillerinin yetkili olduğu belirtilmiştir.

TBMM İçtüzüğü'nün 116/1'inci maddesinde *“Dilekçe Komisyonunun ... Başkanlık Divanı Yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektiren ... dilekçelerin, görüşülemeyeceğini karara bağlar.”* denilmiştir.

TBMM İçtüzüğü'nün 117'nci maddesi gereğince, Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun dilekçeleri öncelikle 116'ncı madde hükmü çerçevesinde incelemesi ve karar konusu olup olamayacaklarına karar vermesi gerekmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalar ışığında, TBMM İçtüzüğü'nün 116 ve 117'nci maddeleri gereğince dilekçenin karar konusu olamayacağına karar verilmiştir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Dilekçe Komisyonu

KARAR CETVELİ

Toplantı No : 7

Karar No : 17

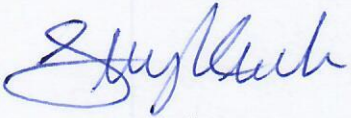
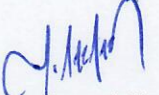
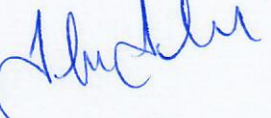
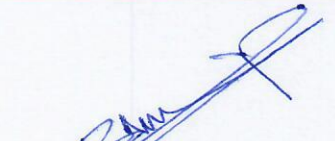
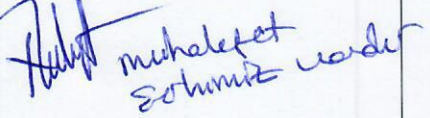
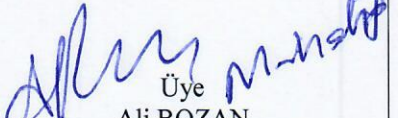
Gündem : D28-15676 Numaralı Dilekçe

Yasama Dönemi : 28

Yasama Yılı : 3

Tarih : 14/05/2025

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanının 14/03/2025 tarihli ve 8294 sayılı Kararına itirazı üzerine görüşülen 18/02/2025 tarihli ve D28-15676 numaralı dilekçenin, TBMM İçtüzüğü'nün 116 ve 117'nci maddeleri gereğince karar konusu olamayacağına karar verilmiştir.

 Başkan Sunay KARAMIK Adana Milletvekili	 Başkanvekili Ahmet Salih DAL Kilis Milletvekili	 Sözcü Süleyman ŞAHAN Yozgat Milletvekili
 Kâtip Behiye EKER İstanbul Milletvekili	 Üye Mehmet TAYTAK Afyonkarahisar Milletvekili	 Üye Nurhayat ALTACA KAYIŞOĞLU Bursa Milletvekili
 Üye Ahmet Baran YAZGAN Edirne Milletvekili	 Üye İbrahim ARSLAN Eskişehir Milletvekili	 Üye İdris Nebi HATİPOĞLU Eskişehir Milletvekili
 Üye Ertuğrul KAYA Gaziantep Milletvekili	 Üye Yıldız KONAL SÜSLÜ İstanbul Milletvekili	 Üye Ali BOZAN Mersin Milletvekili
 Üye Metin ERGUN Muğla Milletvekili	 Üye Cevahir Asuman YAZMACI Şanlıurfa Milletvekili	